

گزارش تاثیر بند سی تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۳ بر معافیت‌های مالیاتی

اردیبهشت ماه ۱۴۰۳

- بر طبق ماده ۱۰۵ قانون مالیات‌های مستقیم، جمع درآمدها و درآمدهای ناشی از فعالیت‌های انتفاعی سایر اشخاص حقوقی که از منابع مختلف در ایران یا خارج از ایران تحصیل می‌شود، پس از وضع زیان‌های حاصل از منابع غیرمعاف و کسر معافیت‌های مقرر به استثنای مواردی که طبق مقررات این قانون دارای نرخ جداگانه‌ای است، مشمول مالیات به نرخ بیست و پنج درصد خواهند بود.
- در این گزارش ابتدا معافیت‌های مصوب در قانون مالیات‌های مستقیم ارائه می‌گردد و در ادامه چالش‌ها و ابهاماتی که در اثر اجرای قانون بند س تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۳ کل کشور به وجود خواهد آمد، مطالبی ارائه می‌شود.

معافیت‌های مالیاتی ماده ۱۴۳، ۱۴۳ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم

- ده درصد از مالیات بر درآمد سهام شرکت‌های بورسی؛
- پنج درصد از مالیات بر درآمد سهام شرکت‌های فرابورسی؛
- ده درصد از مالیات بر درآمد حاصل از فروش محصولات در بورس کالا؛
- بخشودگی مالیاتی دو برابری نسبت به معافیت فوق شرکت‌های بورسی و فرابورسی دارای حداقل بیست درصد سهام شناور آزاد؛
- معافیت مالیاتی تمامی درآمدهای صندوق سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار و درآمدهای حاصل از نقل و انتقال این اوراق یا درآمدهای حاصل از صدور و ابطال آنها؛

معافیت‌های مالیاتی تبصره ۴، ۷ ماده ۱۰۵ و ۱۴۱ قانون مالیات‌های مستقیم

- اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی نسبت به سود سهام یا سهام‌الشرکه دریافتی از شرکت‌های سرمایه‌پذیر، مشمول مالیات دیگری نخواهند بود.
- کاهش حداقل یک تا حداکثر پنج درصدی نرخ‌های مالیاتی به ازای هر ده درصد افزایش درآمد ابرازی مشمول مالیات اشخاص نسبت به سال گذشته، در صورت تسویه بدهی مالیاتی سال قبل و ارائه اظهارنامه مالیاتی مربوط به سال جاری در مهلت مقرر.
- صد درصد درآمد حاصل از صادرات خدمات و کالاهای غیرنفتی و محصولات بخش کشاورزی و بیست درصد درآمد حاصل از صادرات مواد خام و کالاهای واسطه‌ای نیمه خام مشمول مالیات با نرخ صفر می‌گردد.

معافیت‌های ماده ۱۴۵ قانون مالیات‌های مستقیم

- سود متعلق به سپرده‌های مربوط به کسور بازنشستگی و پس‌انداز کارمندان و کارگران نزد بانک‌های ایرانی.
- سود یا جوائز متعلق به حساب‌های پس‌انداز و سپرده‌های مختلف نزد بانک‌های ایرانی یا موسسات اعتباری غیربانکی مجاز.
- جوائز متعلق به اوراق قرضه دولتی و اسناد خزانه.
- سود پرداختی بانک‌های ایرانی به بانک‌های خارج از ایران بابت اضافه برداشت و سپرده ثابت به شرط معامله متقابل.
- سود و جوائز متعلق به اوراق مشارکت.

بند ۶ تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۳ کل کشور

مجموع معافیت‌ها، نرخ صفر مالیاتی، کاهش نرخ مالیاتی و سایر مشوق‌های مالیاتی اشخاص حقیقی و حقوقی از محل مجموع درآمدهای حاصل شده برای عملکرد سال ۱۴۰۳ کلیه مؤدیان به‌استثنای معافیت‌های دارای سقف زمانی مشخص و موارد مندرج در ماده (۱۳۹) قانون مالیات‌های مستقیم و قانون جهش تولید دانش‌بنیان برای اشخاص حقوقی تا پنج هزار میلیارد (۵.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال و اشخاص حقیقی تا پانصد میلیارد (۵۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال قابل اعمال است.

طبق این بند ۳ نوع معافیت همچنان برای شرکتها پا برجاست:

۱. بر این اساس معافیت‌های زمانی مثل معافیت ۲۵ ساله ایجاد کسب و کار در مناطق آزاد و محروم؛
۲. معافیت‌های ماده ۱۳۹؛ مثل کمک‌ها و هدایای دریافتی نهادهای انقلاب اسلامی، آستان قدس رضوی، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران و غیره؛
۳. معافیت‌های قانون جهش دانش‌بنیان.

ابهامات بند س تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۳ بر بازار سرمایه

- اثر سقف معافیت‌ها ناشی از اجرای این مصوبه، امکان دارد که معافیت‌های صادراتی ماده ۱۴۱ قانون مالیات‌های مستقیم را تحت تاثیر قرار دهد.
- اثر سقف معافیت‌ها ناشی از اجرای این مصوبه، امکان دارد که معافیت‌های ماده ۱۴۵ قانون مالیات‌های مستقیم در خصوص سود سپرده‌های بانکی و صندوق‌های درآمد ثابت را تحت تاثیر قرار دهد.

چالش‌های بند س تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۳ بر بازار سرمایه

- تحت تاثیر قرار گرفتن تمامی شرکت‌های سرمایه‌گذاری و شرکت‌های سرمایه‌گذاری سهام عدالت و شرکت‌های صادرات محور
- در نتیجه این بند قانون، مشوق‌های مالیاتی که یکی از عوامل اثرگذار برای عرضه و پذیرش در بازار سرمایه است، تحت تاثیر قرار می‌گیرد و باعث کاهش انگیزه اشخاص حقوقی جهت سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه خواهد شد؛
- اثرگذاری بر تامین مالی دولت و بنگاه‌ها: با توجه به اینکه صندوق‌های سرمایه‌گذاری در بخش عظیمی از اوراق بهادر بازار سرمایه اعم از دولتی و شرکتی سرمایه‌گذاری نموده‌اند، کاهش مشوق‌های مالیاتی باعث به وجود آمدن مشکلات تامین مالی شرکت‌های اعم از دولتی و غیر دولتی خواهد شد.
- خروج نقدینگی از صندوق‌های سرمایه‌گذاری به عنوان مهم‌ترین رکن سرمایه‌گذاری غیرمستقیم در بازار سرمایه و ورود نقدینگی به سوی بازارهای موازی

همچون طلا و دلار؛

چالش‌های بند س تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۳ بر اقتصاد

- کاهش انگیزه شرکت‌ها برای صادرات محصولات خود به بازار خارج از کشور و ایجاد ناترازی ارزی؛
- افزایش هزینه‌های بخش تولید و به تبع کاهش تولید و افزایش نرخ بیکاری در سطح جامعه؛
- عدم اطمینان مردم نسبت به سیاست‌های دولت به دلیل عدم ایجاد یک نظام مالیاتی با ثبات و مناسب؛
- کاهش چشم‌گیر انگیزه سرمایه‌گذاری در بخش‌های ارز آور کشور.

برآورد تقریبی اثرات بند س تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۳ بر شرکت‌های فعال بازار سرمایه

ردیف	شرکت	کاهش سود تقریبی سال ۱۴۰۳ (همت)	متوسط P/E	کاهش تقریبی ارزش بازار (همت)
۱	فولاد مبارکه اصفهان	۱۷	۴.۰	۶۹
۲	ملی صنایع مس ایران	۱۳	۶.۰	۸۱
۳	پالایش نفت بندرعباس	۸	۳.۵	۲۶
۴	پالایش نفت اصفهان	۷	۳.۸	۲۸
۵	پتروشیمی پردیس	۴	۵.۹	۲۵
۶	پالایش نفت تهران	۴	۳.۶	۱۵
۷	پتروشیمی نوری	۳	۷.۸	۲۲
۸	پتروشیمی پارس	۳	۸.۰	۲۱
۹	پتروشیمی جم	۲	۷.۴	۱۲
۱۰	پلیمر آریا ساسول	۲	۹.۲	۱۴
۱۱	پتروشیمی بوعلی سینا	۱	۶.۶	۹
۱۲	گروه مپنا (سهامی عام)	۱	۸.۰	۱۱
۱۳	پتروشیمی شیراز	۱	۶.۲	۸
۱۴	پتروشیمی مارون	۱	۱۱.۰	۱۳
۱۵	فولاد خوزستان	۱	۴.۵	۵
۱۶	پالایش نفت تبریز	۱	۴.۸	۶
۱۷	شرکت آهن و فولاد ارفع	۱	۵.۸	۵
۱۸	ایران خودرو دیزل	۱	۶.۷	۵
۱۹	مبین انرژی خلیج فارس	۱	۱۰.۵	۸
۲۰	فولاد هرمزگان جنوب	۱	۵.۹	۴
۲۱	سایر (۱۷ شرکت)	۵	۷.۲	۳۶
	جمع	۷۹	-	۴۲۵

- مفروضات پیش‌بینی برای هر شرکت متفاوت است و با تغییر این مفروضات مبلغ پیش‌بینی شده تغییر خواهد کرد.
- اثر مالیاتی صرفاً بر روی شرکت‌های تولیدی مورد بررسی قرار گرفته است و از محاسبات شرکت‌هایی همچون بانک‌ها و بیمه‌ها، شرکت‌های سرمایه‌گذاری و هلدینگ‌ها چشم‌پوشی شده است.
- با توجه به اینکه شرکت‌های سرمایه‌گذاری و هلدینگ‌ها در بسیاری از صنایع بزرگ سهامدار هستند، پیش‌بینی می‌شود میزان کاهش سود چنین شرکت‌هایی از محل سود تقسیمی قابل توجه باشد. (مثال: هلدینگ صنایع پتروشیمی خلیج فارس و هلدینگ سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی)
- با توجه به محاسبات شرکت‌های تولیدی بزرگ و برآوردهای تقریبی از کاهش سود هلدینگ‌ها و شرکت‌های سرمایه‌گذاری، پیش‌بینی می‌شود مبلغی بالغ بر ۱۲۰ همت از سود بازار سرمایه از محل اجرای بند ۶ تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۳ کاهش یابد.
- کاهش تقریبی برآوردی کل ارزش بازار با در نظر گرفتن سود هلدینگ‌ها و شرکت‌های سرمایه‌گذاری مبلغی بیش از ۷۵۰ همت است.

